MINISTERIE VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Foto 13186.

's-GRAVENHAGE, 22 Maart 1949.

Directie Politieke Zaken.
No. 31706

Ik heb de eer U hiernevens ter kennisneming aan te bieden een exemplaar zonder bijlagen van een verslag van de hand van Ir. J.W. Albarda nopens de zittingen van het Vijf Mogendheden Studie Comité voor Europese Eenheid, dat van 26 November 1948 tot 16 December 1948 en van 18 tot 21 Januari 1949 te Parijs een studie heeft gemaakt van het vraagstuk van het Europese Federalisme en daarover rapport heeft uitgebracht aan de Consultatieve Raad van het Verdrag van Brussel. Ir. Albarda is opgetreden als voorzitter van de Nederlandse Delegatie naar bedoelde conferentie.

Exemplaren van dit verslag zijn eveneens ter kennisneming toegezonden aan de leden der Staten-Generaal.

DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
voor de Minister,
De Secretaris-Generaal,

Aan de Heren Ministers.

© NA, 2.05.117, Buitenlandse Zaken, blok 1, 1945-1964 (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 16859
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/D00241

Foto 12738.

Verslag van de Vergaderingen
van het
Vijf Mogendheden Studie-Comité,
Parijs.

De Consultatieve Raad, bedoeld in het verdrag van Brussel d.d. 17 Maart 1948, besloot in zijn vergadering van 25 en 26 October 1948 tot het instellen van een commissie, welke op korte termijn aanbevelingen zou hebben in te dienen, aangaande het vraagstuk van de Europese eenheid.

Voor het lidmaatschap van deze commissie, die een Comité d'Etude werd genoemd, zouden Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk elk vijf, België en Nederland elk drie en Luxemburg twee leden aanwijzen.

De vergaderingen der commissie zouden plaats hebben te Parijs.

Bij zijn beschikking van 17 November 1948 (No.126700, Directie Politieke Zaken) benoemde de Minister van Buitenlandse Zaken tot Nederlandse vertegenwoordigers in de studiecommissie Ir.J.W.Albarda, lid van de Raad van State, Dr.J.A.H.J.S. Bruins Slot, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en de Heer P.A.Kerstens, lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Op zijn verzoek werd de Heer P.A.Kerstens op 6 December 1948 van het lidmaatschap der delegatie ontheven. Tot zijn opvolger werd benoemd de Heer P.J.S.Serrarens, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De Heer Prof.Mr. R.Kranenburg, voorzitter van de Eerste Kamer, nam een benoeming als plaatsvervangend gedelegeerde aan. In de vergaderingen van 7 en 8 December 1948 van de hierna te noemen subcommissie, die door geen der Nederlandse gedelegeerden konden worden bijgewoond, werd de delegatie vertegenwoordigd door Jhr.Mr.H.T.A.M. van Rijckevorsel, secretaris van de Nederlandse Ambassade te Parijs.

-In-

Fotocopie 7231 - '47

In de eerste vergadering der commissie, gehouden op 26 November 1948 in de ambtswoning van de President der Assemblée Nationale, de Heer Ed. Herriot, ontmoette de Nederlandse delegatie als:

Vertegenwoordigers van Frankrijk de Heren Ed.Herriot, oud-minister-president, voorzitter van de Assemblée Nationale, Paul Reynaud, oud-minister-president, Prof. de Menthon, oud-minister, Corbin, oud-Ambassadeur te Londen en Guy Mollet, lid van de Assemblée Nationale (de laatste ter vervanging van de Heer Léon Blum, oud-minister-president, die door ongesteldheid verhinderd was aan het werk der commissie deel te nemen);

Vertegenwoordigers van het Verenigd Koninkrijk, de Heren Hugh Dalton, minister van het Britse Kabinet, Lord Inverchapel, oud-Ambassadeur te Washington, Sir Edward Bridges, Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën, Prof. Wade te Cambridge en Th.H. Gill, voorzitter van de Wholesale Cooperation Alliance. Gedurende de afwezigheid van de Heer Hugh Dalton werd deze in de vergaderingen van de subcommissie vervangen door de Heer Gladwyn Jebb, ambtenaar van het Foreign Office. Dezelfde verving in de in Januari 1949 gehouden vergaderingen van de plenaire commissie Sir Edward Bridges.

Vertegenwoordigers van België, de Heren van Langenhove, lid van de Veiligheidsraad, Prof. Dehousse, hoogleraar te Luik, en Loridan. In de plenaire vergaderingen van Januari 1949 bestond de Belgische delegatie uit de Heren van Cauwelaert, voorzitter van de Kamer van Afgevaardigden, Prof. Dehousse en de Buset, oud-minister en lid van de Kamer van Afgevaardigden.

-vertegenwoordigers-.

Vertegenwoordigers van Luxemburg, de Heren Loesch en Rasquin, leden van de volksvertegenwoordiging.

In de eerste vergadering der commissie werd op voorstel van de Heer Hugh Dalton tot voorzitter benoemd de Heer Ed. Herriot.

Onder zijn presidium werden acht vergaderingen gehouden, n.l. op 26 November, 27 November, 30 November, 16 December en op 18, 19 en 20 Januari (twee vergaderingen). Ir. Albarda woonde alle vergaderingen bij. Dr. Bruins Slot was afwezig in die van 18 Januari. De Heer Kerstens nam alleen deel aan de vergaderingen van November, de Heer Serrarens kon slechts die van 19 en 20 Januari bijwonen. De notulen der vergaderingen zijn bij dit verslag gevoegd (bijlage I).

De vergaderingen van 26, 27 en 30 November 1948 waren gewijd aan algemene beschouwingen. Alle delegaties verklaarden hun best te willen doen voor het welslagen der conferentie, niet alleen omdat zij de behoefte aan een nauwer contact tussen Europese mogendheden erkenden, maar ook omdat naar hun oordeel een mislukking der conferentie diepe teleurstelling zou teweegbrengen bij belangrijke groepen van de West-Europese volken. Echter bleek reeds dadelijk van het bestaan van een scherpe tegenstelling. De Britse delegatie verdedigde de instelling van een Raad van Europa, samen te stellen uit delegaties, die door de Regeringen der samenwerkende mogendheden zouden worden benoemd en door verantwoordelijke ministers zouden worden geleid. Van de vorming van een tweede lichaam , een op parlementaire basis samen te stellen Assemblée, was zij afkerig. De Franse delegatie, gesteund door de Belgische hechtte aan de

-instelling-

instelling van een door de Regeringen samen te stellen Conseil weinig waarde. Zij wenste, dat een consultatieve Assemblée in het leven zou worden geroepen, waarvan de leden door de parlementen der aangesloten landen zouden worden aangewezen.

De Britse en de Franse delegatie vatten elk hun denkbeelden samen in een memorandum, dat aan alle leden der commissie werd uitgereikt (Bijlage II en Bijlage III).

De bezwaren van de Britse delegatie tegen een Assemblée, zoals door de Franse gedelegeerden werd gewenst, bestonden o.a. hierin, dat het aanstoot zou kunnen geven bij andere delen van het Britse imperium als het Verenigd Koninkrijk nauwe staatkundige verwaaruit verplichtingen zouden kunnen voortvloeien.
bindingen aanging met Europese staten. Voorts meende de Britse delegatie, dat bij samenstelling van een Assemblée op parlementaire basis bezwaarlijk zou kunnen worden voorkomen, dat Communisten en andere tegenstanders van een West-Europese eenheid in dat lichaam zouden doordringen, om de werking daarvan nutteloos en zelfs schadelijk te doen worden.

Van haar standpunt meende de Franse delegatie, dat een door de Regeringen samengestelde Conseil niet veel meer zou zijn dan een doublure van de Conseil Consultatif, ingesteld door het Verdrag van Brussel. Slechts een door de parlementen samengestelde Assemblée zou een orgaan kunnen worden van de Europese publieke opinie en toenadering tussen de Europese volken kunnen bevorderen. Het gevaar van het binnendringen van communistische en andere ongewenste elementen in de Assemblée duchtte de Franse delegatie niet. Zij meenden, dat personen, die de doeleinden ener Europese Unie niet aanvaarden, zich zelf van verkiesbaarheid in de Assemblée zouden uitsluiten.

Bij de discussies over het Britse en het Franse memorandum bevond de Nederlandse delegatie zich in een moeilijke positie. Het was al aanstonds gebleken, dat de andere delegaties door hun Regeringen van vrij strakke instructies waren voorzien en dat zij dus de opvattingen dier Regeringen verdedigden. De Nederlandse delegatie had van haar Regering geen aanwijzingen ontvangen. In Nederland had men gemeend, dat de commissie, die immers "Comité d'Etude" was genoemd, zich aanvankelijk zou zetten tot een vrij onderzoek van het haar opgedragen vraagstuk en dat daarbij regeringsinstructies misplaatst konden zijn. Bovendien was het de Minister van Buitenlandse Zaken door zijn plotseling vertrek naar Indonesië onmogelijk geworden, met de Nederlandse delegatie overleg te plegen voor deze zich naar Parijs begaf.

De Nederlandse gedelegeerden konden dus bij de algemene discussies niet anders doen dan voorzichtig en met het nodige voorbehoud voor hun Regering hun persoonlijke meningen uitspreken. De Heer Kerstens verklaarde op eigen gezag, dat de Nederlandse delegatie zou zijn "intégralement en faveur des idées essentielles, qui ont été exprimées par le délégué britannique", wat ten onrechte de indruk kon maken alsof de Nederlandse delegatie het Britse voorstel zou ondersteunen. Dr. Bruins Slot vond de gelegenheid naar aanleiding van de Britse opvatting, dat aangelegenheden van defensie en van economische politiek niet aan de Conseil zouden worden opgedragen, te betogen, dat die aangelegenheden bij de Regeringen behoorden en niet bij een Assemblée op parlementaire basis. Ir. Albarda waarschuwde, dat de conferentie ook als een mislukking zou worden beschouwd, indien zij niets anders dan een Raad van regeringsdelegaties ontwierp. Hij vroeg, behalve voor de voorstellen van Britse

en Franse herkomst, belangstelling voor een memorandum dd. 23 November 1948 van de "Mouvement Européen", waarin de totstandbrenging van een Conseil en een Assemblée werd aanbevolen (Bijlage IV). Voorts bracht hij de motie-Van der Goes van Naters- Serrarens ter tafel, die op 28 April 1948 door de Tweede Kamer is aangenomen. Vertalingen van deze resolutie werden aan alle leden der commissie uitgereikt (Bijlage V).

Uiteraard konden de algemene beschouwingen in de plenaire commissie niet aanstonds tot conclusies leiden. In haar derde vergadering werd daarom besloten tot de instelling van een subcommissie, waarin de Britse en de Franse delegatie elk door twee leden en elke der andere delegaties door één lid zouden worden vertegenwoordigd. Bepaald werd, dat de aangewezen leden der subcommissie zich door andere konden laten vervangen en dat ook niet-leden der subcommissie de vergaderingen als toehoorders zouden kunnen bijwonen.

Voor het Verenigd Koninkrijk namen in de subcommissie plaats Lord Inverchapel en Sir Edward Bridges, voor Frankrijk de Heren Guy Mollet en de Menthon, voor België Prof. Dehousse en voor Luxemburg de Heer Loesch. Voor Nederland nam de Heer Kerstens zitting.

De subcommissie, die gepresideerd werd door de Heer Loesch, hield van 1 December tot 15 December 1948 twaalf vergaderingen. De beknopte notulen dier vergaderingen zijn bij dit verslag gevoegd (Bijlage VI). De Heer Kerstens woonde van die vergaderingen de eerste drie bij. Daarna werd hij, op zijn verzoek, van het lidmaatschap der Nederlandse delegatie ontheven. Ir. Albarda nam toen in de subcommissie zitting. Hij woonde de zesde tot de laatste vergadering bij. In de vergaderingen van 10 December was ook Prof. Mr.

-Kranenburg-

Kranenburg aanwezig, in die van 14 en 15 December Dr. Bruins Slot. Daar wegens een bezoek aan Nederland in de vergaderingen van 7 en 8 December geen der leden der Nederlandse delegatie aanwezig kon zijn, werd aan deze vergaderingen deelgenomen door Jhr.Mr. van Rijckevorsel, secretaris van de Nederlandse Ambassade.

De subcommissie, aan welke de bestudering was opgedragen van de voorstellen der Britten en der Fransen, het memorandum van de "Mouvement Européen" en de hierboven genoemde motie der Nederlandse Tweede Kamer, besloot als werkhypothese te nemen de veronderstelling, dat zowel een Conseil als een Assemblée zou worden totstand gebracht. Zij aanvaardde daartoe het volgende program:

Vragen de Assemblée betreffende:

1. bevoegdheden,
2. betrekkingen tussen Assemblée en Conseil,
3. samenstelling (benoeming en ledental),
4. werkwijze (aantal en duur der zittingen).

Vragen de Conseil betreffende:

1. bevoegdheden,
2. betrekkingen tussen Conseil en Assemblée,
3. samenstelling,
4. werkwijze.

Algemene Vragen:

1. deelnemende landen,
2. secretariaat en kostenverdeling.

Op 8 December 1948 ontving de subcommissie een deputatie van de "Union Parlementaire Européenne", bestaande uit de Heren George

-Bohy-

Bohy, Coudenhove-Kallergi, René Cothy, Ronald Mackay en Gilson. Deze deputatie bood een geschrift aan van de Heer Coudenhove-Kallergi en een brochure van de "Union Parlementaire Européenne" (Bijlagen VII en VIII). In de daarop volgende week zond zij nog een memorandum, waarin een samenvatting werd gegeven van de wensen, die zij op 8 December had uitgesproken (Bijlage IX).

Op 9 December ontving de subcommissie een deputatie van de "Mouvement Européen", bestaande uit de Heren Duncan Sandys, Robert Bichet, Prof. H.Brugmans, Raoul Dautry, Senator de la Vallée Poussin, Leenhardt en Dr. Retinger. Ook deze deputatie gaf een schriftelijk résumé van haar wensen (Bijlage X).

Voorts ontving de subcommissie van de Italiaanse Ambassade te Parijs een tweetal stukken, waarin de inzichten en de verlangens van de Italiaanse Regering ten aanzien van de Europese eenheid werden uiteengezet (Bijlagen XI en XII).

Al spoedig na de aanvang van de werkzaamheden der subcommissie ondervond de Nederlandse delegatie, dat de deelneming aan die werkzaamheden, waarbij de opstelling van een plan werd beoogd, voor haar bijzonder moeilijk was, zolang haar niet bekend was in welke richting de Regering zou willen gaan.

Teneinde daaromtrent zo mogelijk te worden ingelicht en ter bespreking van enkele interne moeilijkheden, in de delegatie gerezen, verzocht zij een onderhoud met de Minister-President, waarnemend Minister van Buitenlandse Zaken. Dit werd haar verleend op Maandag 6 December 1948 ten Departemente van Dr. Drees. Dit onderhoud leidde tot de opstelling van een instructie, die enkele dagen later aan de delegatie werd verstrekt. Als voorname punten van die

-instructie-

instructie mogen hier worden vermeld: 1e dat de Regering,geplaatst voor de keuze tussen een Conseil en een Assemblée, aan een Conseil de voorkeur zou geven; 2e dat de delegatie ervoor moest waken, dat niet door haar houding het bereiken van een overeenstemming zou kunnen mislukken; 3e dat de delegatie contact zou zoeken en bewaren met de afvaardigingen der andere Benelux-staten.

In de subcommissie werd ernstig gestreefd naar het vinden van een compromis, aangezien het uitgesloten was, dat de Britten zouden afzien van een Conseil, en evenzeer, dat de Fransen en Belgen hun verlangen naar een Assemblée zouden opgeven. Een compromis zou dus aan beider wensen moeten tegemoet komen. Het zou dan nergens anders in kunnen bestaan dan in een plan om een Conseil en een Assemblée tot stand te brengen.

Zo verkreeg de werkhypothese, waarvan de subcommissie was uitgegaan, gaandeweg de betekenis van een doel, dat men zocht te bereiken. De Fransen en de Belgen toonden zich bereid om de instelling van een Conseil te aanvaarden en zij deden ook voor wat de bevoegdheden van de consultatieve Assemblée betreft verscheidene concessies aan de opvattingen der Britten. Een moeilijk punt bleef de vraag, hoe de Assemblée zou worden samengesteld. De Britse delegatie bleef vasthouden aan haar wens, dat de Assemblée zou worden samengesteld uit door de Regeringen te benoemen delegaties, die hun stem "en bloc" zouden uitbrengen volgens de aanwijzingen hunner Regering. Dit denkbeeld kon bij gene der andere delegaties instemming vinden. Een aldus samengestelde Assemblée zou, volgens deze delegaties, niet veel anders dan een vergrote Conseil worden, die geenszins zou kunnen worden beschouwd als een orgaan der volken.

-Ondanks-

Ondanks deze moeilijkheid gelukte het toch in de subcommissie overeenstemming te bereiken. Zij stelde op 15 December haar rapport met algemene stemmen vast. Dit rapport (Bijlage XIII) werd door de plenaire commissie behandeld in haar vergadering van 16 December. Weliswaar was in de préambule van het rapport voor elke der Regeringen de vrijheid van beslissing voorbehouden en maakten ook in de plenaire vergadering alle delegaties - en dus ook de Nederlandse - uitdrukkelijk dat voorbehoud, maar het compromis werd van alle zijden, ook van die der Britse delegatie, met grote ingenomenheid begroet, zodat de vooruitzichten op aanvaarding door de Regeringen gunstig schenen.

De commissie besloot met algemene stemmen het rapport ter kennis te brengen van de vijf Regeringen en haar werkzaamheden te hervatten op 6 Januari 1949, in de verwachting, dat dan het oordeel der Regeringen aan de delegaties bekend zou zijn geworden.

Het rapport strekte tot het in het leven roepen van een "Conseil de l'Europe" en van een"Assemblée consultative européenne".

Elk land, deel uitmakende van de Europese Unie, zou in de Conseil worden vertegenwoordigd door een Minister, die zich zo nodig zou kunnen doen bijstaan door een delegatie, aan te wijzen door de Regering. De Conseil zou elke aangelegenheid van gemeenschappelijk belang kunnen bespreken en daaromtrent kunnen besluiten. Zijn vergaderingen zouden niet openbaar zijn. De Conseil zou de vergaderingen van de Assemblée voorbereiden, zo nodig met behulp van de door deze ingestelde commissies.

De Conseil zou bijeenkomen telkenmale, enige dagen voor de vergaderingen der Assemblée en voorts zo dikwijls als hij zelf

dat wenste. De besluiten van de Conseil zouden - behoudens uitzonderingen - met algemene stemmen worden genomen.

De raadgevende Assemblée zou geen wetgevende bevoegdheid bezitten. Zij zou niet bevoegd zijn militaire aangelegenheden te behandelen. Zij zou alle aangelegenheden bespreken, omtrent welke de Conseil haar oordeel zou vragen. Zij zou ook zelf onderwerpen van gemeenschappelijk belang op haar agenda kunnen plaatsen, mits haar besluit daartoe met een meerderheid van twee derden zou zijn genomen en dit besluit niet door de Conseil met een meerderheid van twee derden zou zijn verworpen. De bedoelde onderwerpen zouden kunnen betreffen: gemeenschappelijke belangen, met name economische, juridische en sociale vraagstukken, maatregelen ter bevordering van een nauwere samenwerking (in het bijzonder de instelling van internationale organen voor de gemeenschappelijke leiding van belangrijke werkzaamheden of diensten); het bestuderen van methoden om de Europese volken beter te doordringen van de beginselen, waarop hun beschaving berust, en om hun culturele betrekkingen te bevorderen.

De leden van de Assemblée zouden worden gekozen door de onderscheiden volksvertegenwoordigingen. De wijze van verkiezing of benoeming zou in verschillende landen verschillend kunnen zijn.

Het lidmaatschap van de leden der Assemblée zou eindigen met het einde van het mandaat der volksvertegenwoordiging, die hen heeft aangewezen.

In tussentijds ontstane vacatures zou kunnen worden voorzien met plaatsvervangende leden dan wel op de wijze, in elk land gebruikelijk.

De Assemblée zou haar eigen reglement vaststellen. Zij zou jaarlijk een of meer gewone zittingen houden, waarvan tijd en duur door haar zelf zouden worden bepaald. In geen geval zou de totale tijdsduur per jaar meer dan een maand mogen bedragen.

Op bijeenroeping door de Conseil of met zijn goedvinden, zouden buitengewone zittingen kunnen plaats hebben.

Zo nodig zou de Assemblée aan het eind ener zitting commissies kunnen instellen, die in de volgende zitting over belangrijke onderwerpen zouden hebben te rapporteren. Het besluit daartoe zou een meerderheid van twee-derden vereisen.

De beraadslagingen van de Assemblée zouden openbaar zijn en worden gepubliceerd, zulks behoudens de gevallen, waarin zij anders besluit.

De leden van de Conseil zouden aan de beraadslagingen van de Assemblée niet deelnemen. Indien hij het nuttig oordeelt, zou de Conseil zich kunnen doen vertegenwoordigen in de vergaderingen van de commissies der Assemblée.

De Conseil zou aan de Assemblée zo volledig mogelijk verslag doen van zijn werkzaamheden.

Er zou een secretariaat worden opgericht in de plaats, waar de zetel der Unie wordt gevestigd.

Elk land zou de kosten van zijn eigen vertegenwoordiging dragen. De gemeenschappelijke kosten zullen over de staten worden omgeslagen.

Omtrent een zestal vragen heeft de subcommissie zich van advies onthouden daar naar haar oordeel deze niet tot haar bevoegdheid behoorden. Zij zijn:

1e. Welke vorm behoort het diplomatieke document te hebben, waarin de nieuwe organisatie wordt geregeld?

2e. Welk gedeelte van de zetels in de Assemblée zal kunnen worden ingenomen door anderen dan parlementsleden?

3e. Hoe kan het binnendringen in de Assemblée worden voorkomen van elementen, staande tegenover de Europese gedachte?

4e. Waar zal de Unie haar zetel hebben?

5e. Hoeveel zetels zal elk land bezetten in de Assemblée?

6e. Hoe zal de toetreding van nieuwe leden worden geregeld?

Teruggekeerd in Nederland heeft de delegatie terstond het verslag der subcommissie ter kennis gebracht van de Minister van Buitenlandse Zaken en om nadere instructies verzocht. Op 4 Januari mocht zij met de Minister een onderhoud hebben. Daarbij bleek, dat de Regering zich over het algemeen gaarne bij het te Parijs bereikte compromis wilde aansluiten. De opdracht, de bevestiging van het compromis te bevorderen, behoudens enkele wijzigingen van ondergeschikt belang, werd in een nieuwe instructie neergelegd.

Intussen werd de nadere bijeenkomst van de commissie herhaaldelijk uitgesteld. De Britse Minister van Buitenlandse Zaken wenste voor die bijeenkomst een onderhoud te hebben met zijn Franse ambtgenoot Schuman. Dit deed reeds bij velen het vermoeden rijzen, dat de Heer Bevin niet bereid was het Parijse compromis te bezegelen.

Toen de commissie op 18 Januari 1949 haar werk hervatte, bleek terstond, dat dit vermoeden juist was geweest. De Britse delegatie verklaarde bij monde van de Heer Hugh Dalton, dat de Regering van

het Verenigd Koninkrijk de in December gevonden oplossing niet wenste te aanvaarden. In opdracht van de Heer Bevin onderwierp de Britse delegatie een nieuw voorstel aan het oordeel der commissie, welk voorstel ver van dat der subcommissie afweek (Bijlage XIV). Het voorstel zweeg geheel van een Europese Unie. Het strekte tot instelling van een "Council of Europe", die uit twee lichamen zou bestaan: een "Conference" en een "Committee of Ministers".

De "Conference" zou bestaan uit nationale delegaties, door de Regeringen te benoemen. De delegaties zouden worden geleid door een Minister. De delegaties zouden niet te talrijk mogen zijn. Gedacht werd aan:

Verenigd Koninkrijk	12 leden,
Frankrijk	12 leden,
(Italië	11 leden),
(Duitsland	11 leden),
Nederland	4 leden,
België	4 leden,
Luxemburg	2 leden.

Het "Committee of Ministers" zou bestaan uit de Ministers-presidenten of de Ministers van Buitenlandse Zaken, dan wel hun plaatsvervangers.

De "Conference" zou bevoegd zijn alle aangelegenheden van gemeenschappelijk belang te behandelen, door het "Committee" aan haar voorgelegd, of door haar zelf aan de orde gesteld, uitgezonderd aangelegenheden van defensie. Een advies van de "Conference" zou niet bindend zijn voor de Regeringen. De vergaderingen van de "Conference" zouden in de regel openbaar zijn.

De vergaderingen van het "Committee" zouden niet openbaar zijn. Alle onderwerpen zouden kunnen worden behandeld,door een lid of door de "Conference" aan de orde gesteld, uitgezonderd defensie-aangelegenheden.

De "Conference" zou een zitting per jaar houden, die niet langer dan drie weken mocht duren. Buitengewone zittingen zouden kunnen plaats hebben op verzoek of met toestemming van het "Committee".

Het "Committee" zou kort voor de "Conference" vergaderen, ter voorbereiding van deze agenda, en voorts zo dikwijls als het dat nodig zou achten.

Er zou in de "Conference" door de delegaties "en bloc" worden gestemd. Het hoofd van een delegatie zou zoveel stemmen uitbrengen als zijn delegatie leden telde.

Besluiten over belangrijke aangelegenheden en over de agenda zouden in de "Conference" twee derden van de stemmen vereisen. Besluiten over procedure zouden met gewone meerderheid kunnen worden genomen.

In het"Committee" zou in den regel met algemene stemmen worden beslist. Besluiten betreffende de agenda van de "Conference" zouden met twee derden meerderheid en die over procedure met gewone meerderheid kunnen worden genomen.

"Conference" en "Committee" zouden beide bevoegd zijn commissies in te stellen.

Na bepalingen betreffende het secretariaat en de financiën, niet wezenlijk verschillend van die in het rapport der subcommissie,

-bevatte-

bevatte het voorstel de bepalingen, dat regels zouden worden vastgesteld voor een eventuele herziening van de nieuwe organisatie.

Eindelijk stelde de Britse Regering voor Straatsburg aan te wijzen als de plaats, waar de "Conference" en het "Committee" zullen vergaderen en het Secretariaat zal zijn gevestigd.

Dit voorstel van de Britse delegatie vond bij geen der andere delegaties bijval. Allen spraken deze hun grote teleurstelling uit, dat de eenstemmigheid, die in December scheen te zijn bereikt, was verstoord. Namens de Nederlandse delegatie verdedigde Ir.Albarda nogmaals het in de subcommissie tot stand gekomen compromis (zijn rede is als bijlage XV bij dit verslag gevoegd). Denkend aan de vrees der Britse delegatie, dat bij een verkiezing door de parlementen ongewenste elementen in de Assemblée konden worden gebracht, beval hij de opname aan in het verdrag van een beginselverklaring, die richting zou geven bij de verkiezing en bij de toelating van leden. De Heer Serrarens, die eveneens het systeem van de subcommissie verdedigde, brak een lans voor de vrije meningsuiting der gedelegeerden, door te wijzen op de innovatie, die het Statuut van de Internationale Arbeidsorganisatie had gebracht in het internationaal publiek recht, toen het naast vertegenwoordigers der Regeringen gedelegeerden van organisaties van werkgevers en werknemers voorschreef, een methode, die in 30-jarige praktijk gunstige resultaten heeft gehad.

Hij gaf als voorbeeld een door hem ontworpen preambule met beginselverklaring.

De gedachte, een preambule met beginsel-verklaring aan het ontworpen Statuut toe te voegen, vond van verschillende zijden bijval.

De Heer Dalton wilde de preambule van het pact van Brussel overnemen, waartegen echter bezwaren rezen.

De vergadering van 19 Januari ging uiteen, in de hoop, de volgende dag een compromis te bereiken.

Bij een bespreking van de Nederlandse delegatie met de Belgische en de Luxemburgse bleek, dat de Belgische Minister-President nog gaarne een poging zou zien ondernomen om met de Britse afvaardiging tot overeenstemming te geraken. Dit zou misschien kunnen gelukken als wij ons bereid verklaarden, de methode der aanwijzing van de leden der Assemblée aan elk land voor zich ter vrije keuze te laten, dan wel voor alle landen de benoeming der delegaties door de Regeringen te aanvaarden. De Heer van Cauwelaert was bereid een voorstel van deze strekking in te dienen. Echter bleek in de vergadering van 20 Januari van de Commissie, dat de Britse delegatie niet bevoegd was haar voorstel in te trekken, noch daar veranderingen van enige betekenis in aan te brengen. Dit maakte een nieuw compromis onbereikbaar en verdere discussie nutteloos.

De Commissie kon nu niet anders meer doen dan besluiten, aan de "Conseil Consultatif", ingesteld bij het verdrag van Brussel, mede te delen, dat zij haar werkzaamheden had geëindigd zonder tot overeenstemming te komen. Zij voegde bij haar brief aan de Franse Minister van Buitenlandse Zaken (Bijlage XVII):

1e. het rapport van 15 December 1948 van de subcommissie,

2e. het voorstel van 18 Januari 1949 van de Britse delegatie,

3e. de notulen van haar plenaire vergaderingen met de tekst van de redevoering van 18 Januari 1949 van de Nederlandse delegatie,

4e. de notulen van de vergaderingen der subcommissie.

Aan het eind van haar verslag gekomen, wil de Nederlandse delegatie gaarne haar erkentelijkheid uitspreken voor de vriendelijke hulpvaardigheid, die zij gedurende haar werk te Parijs bij de Nederlandse Ambassade heeft mogen ontmoeten.

Ir. J.W.Albarda.
Dr. J.A.H.J.S. Bruins Slot.
P.J.S. Serrarens.

Lijst der bijlagen.

I. Notulen van de vergaderingen van het plenaire Comité.

II. Memorandum van het Britse voorstel voor een Raad van Europa.

III. Memorandum van de Franse delegatie betreffende een consultatieve Assemblée.

IV. Memorandum van de "Mouvement Européen" (Engelse tekst).

V. Motie - Van der Goes van Naters-Serrarens, aangenomen door de Tweede Kamer.

VI. Notulen van de subcommissie.

VII. "Vers un parlement de l'Europe", van R.Coudenhove-Kallergi.

VIII. "Le plan d'action d'Interlaken", van de "Conseil de l'Union Parlementaire Européenne".

IX. Memorandum van de "Union Parlementaire Européenne".

X. Memorandum van de "Mouvement Européen".

XI. Memorandum van de Italiaanse Regering.

XII. Aide-mémoire van de Italiaanse Ambassadeur.

XIII. Verslag van de subcommissie, dd. 15 December 1948.

XIV. Tweede voorstel van de Britse delegatie.

XV. Redevoering van Ir. J.W.Albarda in de commissie-vergadering van 18 Januari 1949.

XVI. Ontwerp voor een préambule van de Heer Serrarens.

XVII. Eindverslag van de Commissie.